

برگزاری ژورنال کلاب‌های مجازی گروه آموزش پزشکی در دوران همه‌گیری کوید-۱۹

دکتر مریم علیزاده*^۱، دکتر رقیه گندم‌کار^۲

* هیات علمی مرکز مطالعات و توسعه آموزش، دانشگاه علوم پزشکی تهران
۲ هیات علمی گروه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

نویسنده مسئول: دکتر مریم علیزاده

مقدمه:

ژورنال کلاب‌ها یکی از فرصت‌های مهم آموزشی دانشجویان به ویژه در دوران تحصیلات تکمیلی محسوب می‌شوند. اهمیت این جلسات از این جهت است که علاوه بر آشنایی با روش‌مندی پژوهش، توانایی نقد و تفکر انتقادی دانشجویان نیز با استفاده از این روش تمرین و تقویت می‌شود. اگرچه در گروه آموزش پزشکی برای نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۸-۹۹ برنامه‌ریزی جلسات ژورنال کلاب به صورت حضوری انجام شده بود (پیوست یک)، به دلیل شیوع بیماری کرونا و تعطیلی دانشگاه عملاً اجرای حضوری غیرممکن بود. با این حال این تهدید در گروه آموزش پزشکی به یک فرصت تبدیل شد و از همان ابتدای نیمسال طبق برنامه زمانبندی شده، جلسات ژورنال کلاب به صورت مجازی و در قالب وبینارهای دو هفته‌ای به قوت خود ادامه یافت. در این گزارش به صورت مختصر فرآیند برگزاری جلسات مذکور و نتایج ارزشیابی آن از دیدگاه دانشجویان ارائه شده است.

الف: انتخاب بستر برگزاری

به منظور مدیریت برگزاری جلسات ژورنال کلاب به صورت ویناری، بستر ادوبی کانکت انتخاب شد. اگرچه ادوبی کانکت چالش‌هایی از نظر نصب و همزمانی صدا دارد، اما یکی از مهمترین و شناخته‌شده‌ترین بسترهای مجازی برای برگزاری جلسات همزمان است. به این منظور مکاتبات لازم با دانشکده مجازی صورت گرفت و یک لینک اختصاصی برای ژورنال کلاب‌های گروه آموزش پزشکی دریافت شد.

ب: اطلاع‌رسانی

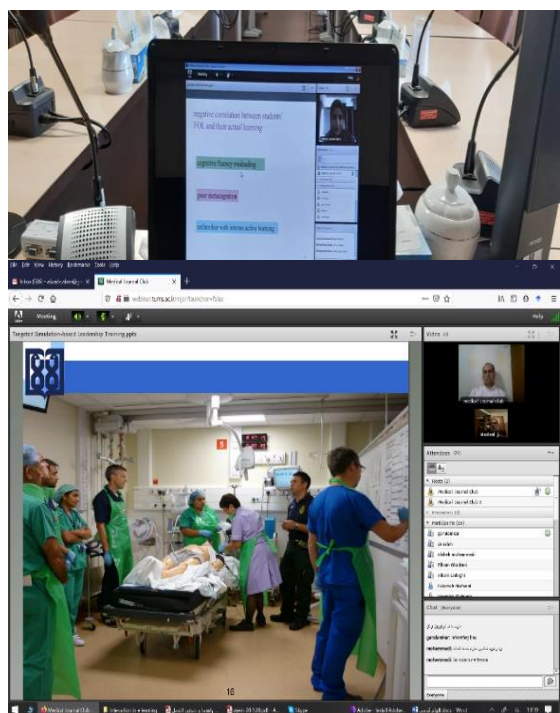
اطلاع‌رسانی برنامه در ابتدای ترم با استفاده از مکاتبه رسمی با اعضای هیات علمی گروه، قراردادن برنامه در وب سایت گروه و همچنین ارسال ایمیل به کلیه دانشجویان و اساتید گروه انجام شد. همچنین سه روز قبل از هر جلسه نیز پیام یادآوری به همراه مقاله مورد بحث و لینک شرکت در جلسه ارسال می‌شد.

ج: مدیریت برگزاری جلسات

در گروه آموزش پزشکی بر اساس پروتکل برگزاری ژورنال کلاب‌ها، برای هر یک از جلسات یکی از اعضای گروه مسئول مدیریت جلسه است. مدیریت هر جلسه شامل انتخاب مقاله، راهنمایی دانشجویان برای آماده کردن ارائه، شروع جلسه، مدیریت پرسش و پاسخ و تعامل و در نهایت جمع بندی جلسه است. در برگزاری ژورنال کلاب‌های مجازی نیز همین روال ادامه یافت و هر وینار با مدیریت یکی از اعضای گروه برگزار شد.

د: تعداد جلسات برگزار شده

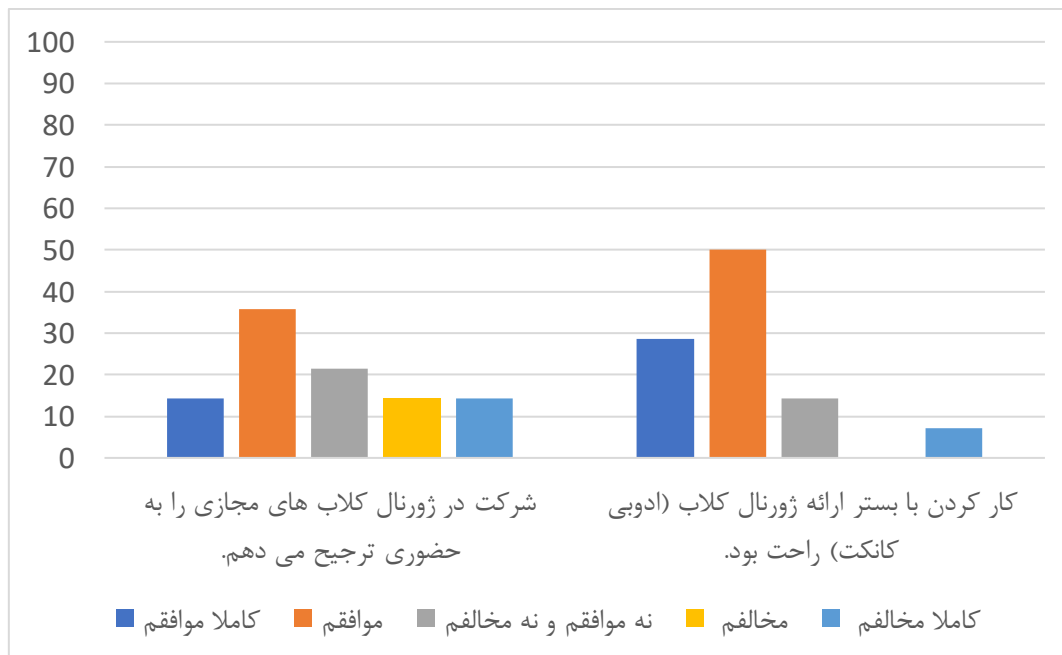
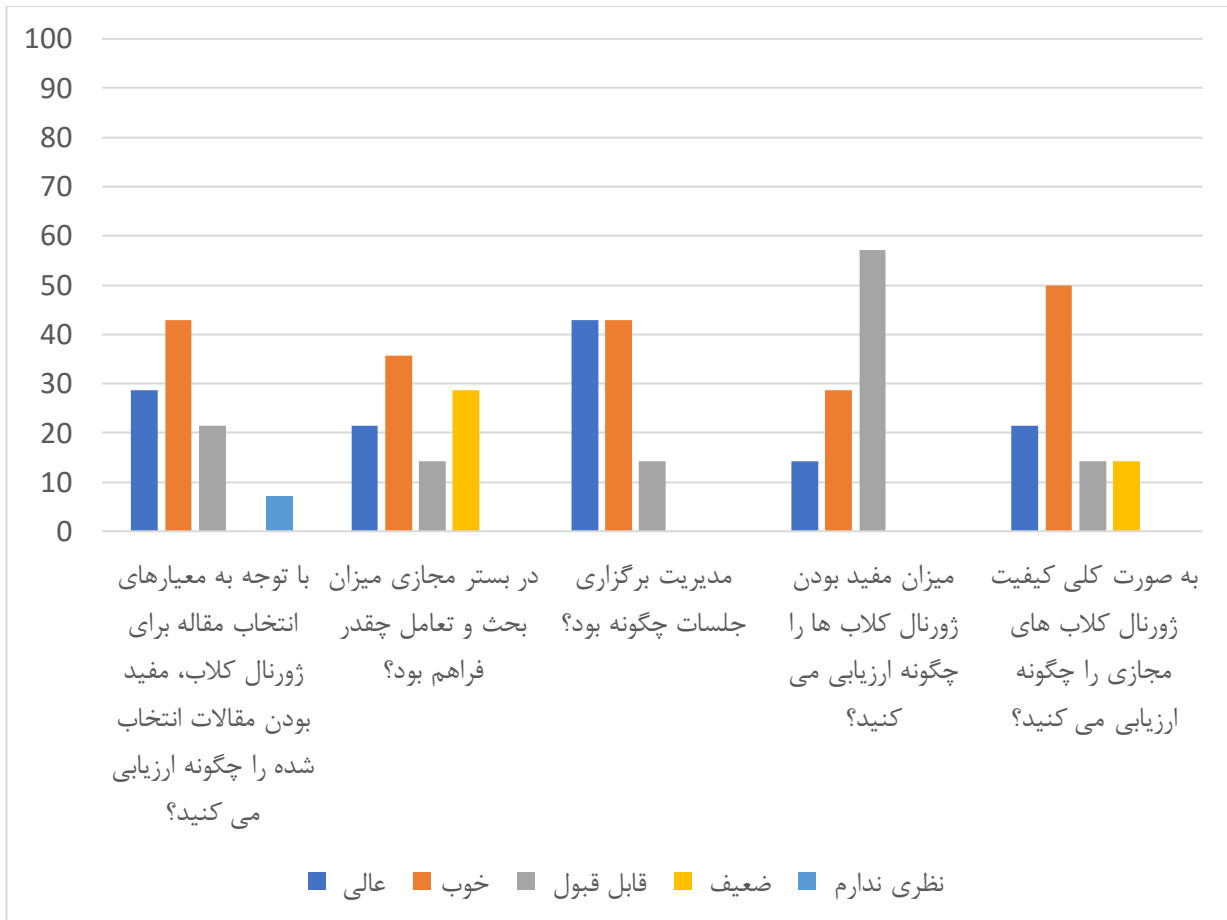
در نیمسال جاری یک جلسه ژورنال کلاب به صورت حضوری، ۳ جلسه با ارائه دانشجویان دکتری به صورت وینار و ۳ جلسه با ارائه دانشجویان کارشناسی ارشد به صورت ویناری و کاملاً مجازی برگزار شد که جزئیات آن در برنامه پیوست قابل مشاهده است.

ه. ارزشیابی جلسات:

اگرچه دانشجویان بازخوردهای غیررسمی عموماً مثبت نسبت به ادامه فرآیند ژورنال کلاب‌ها به صورت مجازی داشتند، به صورت رسمی نیز این جلسات ارزشیابی شد. به این منظور پرسشنامه‌ای آماده و در انتهای نیمسال برای دانشجویان ارسال گردید تا جلسات مذکور را ارزشیابی کنند. نتایج ارزشیابی و نظرات دانشجویان در ادامه توضیح داده می‌شود.

نتایج کمی:

نظرات و پیشنهادات کیفی:

موقعیت ارائه دهنده و شرکت کننده در ژورنال کلاب قرار می گیرند. از نقطه نظر دانشجویان شرکت کننده، آموزش تفکر نقاد، طریقه خواندن مقاله علمی و تحلیل کردن آن در ژورنال کلاب شاید به نوعی بتواند راه حلی برای افزایش انگیزه و مشارکت دانشجویان باشد.

برنامه های آتی:

توسعه برگزاری ژورنال کلابها از بعد کیفی و کمی جزو برنامه های گروه آموزش پزشکی است. ادامه برگزاری جلسات مجازی در صورت بازگشایی جلسات حضوری در ترم آتی، برگزاری ژورنال کلاب به زبان انگلیسی، تغییر نحوه مدیریت جلسات از بعد فعال کردن بیشتر دانشجویان برای شرکت در بحث و تشویق به مطالعه قبلی از برنامه های پیش رو هستند.

اگر هدف از ژورنال کلاب یادگیری پژوهش باشد و یک مقاله در حوزه موضوعی مشخص نمونه ای از یک کار پژوهشی به منظور بحث و تبادل نظر موضوعی، چرا برای چنین جلسه با ارزشی در ابتدا یک کارگاه آموزشی یا یک جلسه آموزشی در جهت آشنا کردن دانشجویان با این مفهوم و نحوه شرکت داشتن، چگونگی نقد و تحلیل کردن یک مقاله علمی وجود نداشته باشد. از نقطه نظر دانشجویان ارائه آموزش های لازم در این خصوص می تواند به بهبود مهارت دانشجویان در زمینه برگزاری ژورنال کلاب موثر کمک کند. طبیعی هست که از دانشجویان دکترا انتظار وجود داشته باشد، که چنین مهارتی را در دوره کارشناسی ارشد کسب کرده باشند، اما برای تمامی دانشجویان این شرایط یادگیری در گذشته فراهم نبوده است و در شرایط فعلی در

جدول اطلاعات جلسات ژورنال کلاب گروه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران در نیمسال دوم سال

تحصیلی ۹۹-۹۸

دانشجویان دکتری				
Method	Journal name	Article topic	حیطه مقاله	تاریخ
Quasi Experimental	Medical Teacher	Clinical prioritization questions: A novel assessment tool to encourage tolerance of uncertainty?	ارزیابی دانشجو	۹۸/۱۱/۲۹
Experimental	Proceeding of the National Academy of Sciences of the United States of America	Measuring actual learning versus feeling of learning in response to being actively engaged in the classroom	یاددهی - یادگیری	۹۸/۱۲/۱۳
Developmental	Western Journal of Emergency Medicine	Targeted Simulation-based Leadership Training for Trauma Team Leaders	مدیریت و رهبری	۱۳۹۹/۱/۱۹
Systematic Review	Medical Education	Cost evaluations in health professions education: a systematic review of methods and reporting	ارزشیابی	۱۳۹۹/۲/۲

روش مندی	نام مجله	عنوان مقاله	حیطه مقاله	تاریخ
نیمه تجربی	مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی	رضایتمندی دانشجویان پزشکی ی آموزشی دستیارنسبت به برنامه اطلاعات بالینی	برنامه ریزی درسی	۱۳۹۹/۲/۱۶
مطالعه موردی	مجله مرکز مطالعات علوم پزشکی یزد	شناسایی و سطح بندی عوامل موثر بر کاربرد آموزش الکترونیکی در دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد	یادگیری الکترونیک	۱۳۹۹/۲/۳۰
Review	Veterinary Record	Assessing and enhancing quality through outcomes- based continuing professional development (CPD): a review of current practice	آموزش مداوم	۱۳۹۹/۳/۲۰